

**ZARZĄDZENIE NR 24/2014
STAROSTY BRZozOWSKIEGO
z dnia 20 marca 2014 r.**

w sprawie zaleceń do gminnych planów zarządzania kryzysowego

Na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 2 lit c) ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 roku o zarządzaniu kryzysowym (jedn. tekst Dz. U. z 2013 r., poz. 1166) zarządza się co następuje:

§ 1

Wprowadza się do stosowania zalecenia Starosty Brzozowskiego do gminnych planów zarządzania kryzysowego, stanowiące załącznik do zarządzenia.

§ 2

Traci moc Zarządzenie Nr 1/2011 Starosty Brzozowskiego z dnia 3 stycznia 2011 r. w sprawie wytycznych do gminnych planów zarządzania kryzysowego.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

STAROSTA
Zygmunt Biał

RADCA PRAWNY
Lucyna Gószyla-Orzechowska

ZALECENIA DO GMINNYCH PLANÓW ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO

I. Zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o zarządzaniu kryzysowym, gminne plany zarządzania kryzysowego składają się z następujących elementów:

1. **Plan główny** zawierający:

a) **Charakterystykę zagrożeń oraz ocenę ryzyka ich wystąpienia, w tym dotyczących infrastruktury ważnej dla lokalnej społeczności¹, oraz mapy ryzyka i mapy zagrożeń**, rozumiane jako katalog zagrożeń wraz z określeniem prawdopodobieństwa, zasięgu i skutków ich wystąpienia.

Katalog zagrożeń w gminnym planie zarządzania kryzysowego powinien zawierać zagrożenia, które mogą wymagać podjęcia działań koordynacyjnych przez burmistrza/wójta, w tym zwołania gminnego zespołu zarządzania kryzysowego. Należy uwzględnić zagrożenia, które mogą mieć wpływ na sąsiednie gminy, a także zagrożenia o charakterze transgranicznym. Katalog zagrożeń stanowi podstawę do opracowania wszystkich pozostałych elementów planu. Do zagrożeń zawartych w katalogu powinny konsekwentnie odnosić się mapy, siatki bezpieczeństwa i procedury zawarte w planie.

Ocena ryzyka wystąpienia zagrożeń, powinna zostać dokonana w oparciu o doświadczenia historyczne dotyczące zagrożeń, które wystąpiły na terenie danej gminy, jak i w oparciu o trendy i zagrożenia wynikające z rozwoju technologicznego, doświadczeń innych gmin, a także sytuacji kryzysowych. Przy sporządzaniu oceny ryzyka wskazane jest zidentyfikowanie obszarów, które są szczególnie zagrożone (może to być teren całej gminy lub sąsiednie gminy, w których to ryzyko jest szczególnie wysokie). Dopuszczalne jest stosowanie zarówno metod opisowych, jak i matematycznych - w zależności od doświadczenia i możliwości danej komórki organizacyjnej urzędu gminy właściwej w sprawach zarządzania kryzysowego. Dopuszczalne i rekomendowane jest posługiwanie się wsparciem eksperckim tj. Straży Pożarnej, Policji, Inspekcji Sanitarnej, Inspekcji Ochrony Środowiska, operatorów energetycznych i gazowniczych.

Mapy ryzyka powinny zawierać przede wszystkim syntetyczne zobrazowanie wpływu jaki wystąpienie danego rodzaju zagrożenia może mieć na ludzi i ich mienie, środowisko, infrastrukturę ważną dla lokalnych społeczności.

Mapy zagrożeń powinny przedstawiać obszar objęty zasięgiem zagrożenia, z uwzględnieniem różnych scenariuszy zdarzeń (czy zagrożenie dotyczy obszaru miejscowości, gminy, kilku gmin). Przy opracowywaniu scenariuszy należy także uwzględnić specyfikę terenów miejskich i wiejskich.

Mapy ryzyka i zagrożeń należy również opracować w formie graficznej z wykorzystaniem Systemu Informacji Przestrzennej GIS.

b) **Zadania i obowiązki uczestników zarządzania kryzysowego w formie siatki bezpieczeństwa**, rozumianej jako zestawienie zagrożeń zawartych w katalogu ze wskazaniem podmiotów wiodącego oraz podmiotów współpracujących przy działaniach dotyczących danego zagrożenia.

Dla każdego zagrożenia powinna być **wskazana jedna instytucja wiodąca**. Nie ma

¹ Infrastruktura ważna dla lokalnych społeczności - należy przez to rozumieć obiekty ważne do zapewnienia funkcjonowania lokalnych społeczności. Do „Infrastruktury ważnej...” należy zaliczyć obiekty tj. budynki użyteczności publicznej, przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjne, energetyczne, gazownicze, telekomunikacyjne, bazy noclegowe, szpitale, itp.

ograniczenia liczby instytucji współpracujących. Można wprowadzić kategorię podmiotów działających na wezwanie, których współdziałanie nie jest niezbędne w każdej dającej się przewidzieć sytuacji danego rodzaju, jednak - biorąc pod uwagę możliwość wystąpienia takiego zapotrzebowania - dany podmiot powinien być przygotowany do działania gdy będzie to konieczne. Zalecane jest tworzenie siatek bezpieczeństwa nie tylko dla fazy reagowania na dane zagrożenia, ale także dla faz przygotowania i usuwania skutków zagrożeń. Inne podmioty są odpowiedzialne za prewencję zagrożeń i usuwanie ich skutków, inne zaś za bezpośrednie reagowanie na daną sytuację kryzysową.

- c) **Zestawienie sił i środków planowanych do wykorzystania w sytuacjach kryzysowych**, rozumiane jako zestawienie zasobów, które mogą zostać wykorzystane w określonych przedziałach czasowych w sytuacji kryzysowej. Tam gdzie to możliwe, należy określić także realny czas potrzebny na uruchomienie danych zasobów. Zestawienie to powinno być przygotowane w postaci stale aktualizowanej bazy danych. W wersji papierowej planu powinno znaleźć się odesłanie do Systemu Informacji Przestrzennej GIS stanowiącej integralną część planów zarządzania kryzysowego. Konieczne jest zapewnienie możliwie realnych i pełnych danych o siłach i środkach do wykorzystania w sytuacji kryzysowej.

W celu wyeliminowania błędu powielania danych należy ten element planu skorelować z innymi bazami danych tworzonymi i aktualizowanymi przez służby, inspekcje i strażę wynikające z innych uregulowań prawnych.

- d) **zadania określone planami działań krótkoterminowych**, o których mowa w art. 92 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U z 2013 r. poz. 1232 z późn. zm.). Plany działań krótkoterminowych opracowuje zarząd województwa. W tej części gminnego planu zarządzania kryzysowego należy umieścić tylko te działania, które są wymienione w planie działań krótkoterminowych. Dla większej czytelności planu zarządzania kryzysowego, część ta może zawierać jedynie informację o opracowaniu takiego planu, podstawowe informacje o nim oraz odesłanie do właściwych procedur reagowania kryzysowego.

2. Zespół przedsięwzięć na wypadek sytuacji kryzysowych, w tym:

- a) Zadania w zakresie **monitorowania zagrożeń**, rozumiane jako zestawienie zawierające informacje na temat:
- struktur odpowiedzialnych za monitorowanie poszczególnych kategorii zagrożeń określonych w katalogu zagrożeń i zakresu informacji, jakich można od nich oczekiwać,
 - trybu pracy ww. struktur, ich służb dyżurnych lub osób do kontaktu w sytuacji wystąpienia zagrożenia,
 - trybu raportowania i systemu wymiany informacji o zagrożeniach pomiędzy danymi strukturami, a gminnym centrum zarządzania kryzysowego (telefonicznie, radiowo, pocztą elektroniczną lub poprzez inne systemy raportowania/wymiany informacji).
- W związku z tym, że ta część planu ma szczególne znaczenie dla sprawnej pracy GCZK, należy przy sporządzaniu planu uwzględnić dotychczasowe doświadczenia w zakresie monitorowania zagrożeń, w tym wnioski z ćwiczeń i realnych sytuacji kryzysowych.
- b) **Tryb uruchamiania niezbędnych sił i środków** uczestniczących w realizacji przedsięwzięć planowych na wypadek sytuacji kryzysowej, rozumiany jako baza danych dysponentów zasobów wraz z zasadami dysponowania określonych zasobów. Ten element planu powinien być powiązany lub przygotowany łącznie z zestawieniem sił i środków planowanych do wykorzystania w sytuacjach kryzysowych.
- c) **Procedury reagowania kryzysowego**, określające sposób postępowania w sytuacjach kryzysowych, rozumiane jako procedury działania GCZK, komórki organizacyjnej urzędu miasta/gminy właściwej w sprawach zarządzania kryzysowego oraz zespołu zarządzania kryzysowego. W tej części niezbędne jest powiązanie planu zarządzania kryzysowego z innymi planami, których obowiązek opracowania wynika z odrębnych przepisów prawnych.

Nie jest konieczne sporządzanie procedur postępowania odrębnie dla każdej kategorii

zagrożeń. Jeżeli co do zasady działanie ww. struktur realizujących zarządzanie kryzysowe na poziomie gminnym jest takie samo w różnych kategoriach zagrożeń (w zakresie wymiany informacji, wzmocnienia służb dyżurnych, informowania osób funkcyjnych, trybu zwoływania zespołu zarządzania kryzysowego), zaleca się stworzenie standardowej procedury operacyjnej. W procedurach powinna być jasno określona lista zadań do zrealizowania przez ogniwa dyżurne, wraz ze wskazaniem momentów krytycznych, w których - na podstawie informacji zebranych przez GCZK - właściwe komórki analityczne dokonują oceny rozwoju zagrożenia i przygotowują rekomendacje do podjęcia decyzji przez właściwe osoby funkcyjne (burmistrz, wójt) lub przez gminny zespół zarządzania kryzysowego.

- d) **Współdziałanie między siłami uczestniczącymi w realizacji przedsięwzięć planowanych na wypadek sytuacji kryzysowej.** W tej części mogą być zawarte także **ramowe zasady i harmonogram ćwiczeń** podmiotów współdziałających w realizacji przedsięwzięć planowanych na wypadek sytuacji kryzysowej.
3. **Załączniki funkcjonalne Planu głównego** określające:
- a) **Procedury realizacji zadań z zakresu zarządzania kryzysowego,** w tym związane z wprowadzeniem stopni alarmowych oraz ochroną infrastruktury ważnej dla lokalnych społeczności, opisujące sposoby działania podmiotów realizujących zadania z zakresu zarządzania kryzysowego na obszarze gminy.
W tej części plany powinny zostać zawarte procedury, odnośniki lub wyciągi z procedur działania w sytuacjach kryzysowych poszczególnych służb, straży i inspekcji realizujących zadania z zakresu zarządzania kryzysowego.
W części dotyczącej infrastruktury ważnej dla lokalnych społeczności należy zamieścić informację o sporządzonych **planach.** W tej części należy zamieścić dane kontaktowe osób funkcyjnych przedsiębiorstw.
- b) **Organizację łączności** między podmiotami realizującymi zadania z zakresu zarządzania kryzysowego, wraz z określeniem środków łączności, wykorzystywanych systemów i wskazaniem ich dysponenta bądź administratora. W tym załączniku powinny być wskazane zapasowe systemy łączności, o ile takie funkcjonują. Załącznik powinien być ściśle powiązany z częścią planu dotyczącą współdziałania między siłami uczestniczącymi w realizacji przedsięwzięć planowanych na wypadek sytuacji kryzysowej.
- c) **Organizację systemu monitorowania zagrożeń, ostrzegania i alarmowania,** rozumianego jako system powiązany funkcjonalnie z systemem wczesnego ostrzegania i systemem wykrywania i alarmowania. W części dotyczącej organizacji monitorowania zagrożeń powinien zawierać odnośnik do części planu głównego poświęconej monitorowaniu zagrożeń.
- d) **Zasady informowania ludności o zagrożeniach i sposobach postępowania na wypadek zagrożeń,** z uwzględnieniem art. 34 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. - Prawo prasowe (Dz. U. Nr 5, poz. 24, z późn. zm.). W tej części należy syntetycznie opisać kto jest odpowiedzialny za informowanie ludności, w jakim trybie informowanie może się odbywać, jakie siły i środki mogą być w tym celu wykorzystywane, kto i w jakim trybie opracowuje i przekazuje wskazówki do informowania w danej sytuacji. W tej części można także zawrzeć wzory komunikatów i ulotek informacyjnych, które mogą być wykorzystywane w sytuacjach zagrożeń. Należy określić tryb dystrybucji informacji (komunikaty w mediach, druk i kolportaż ulotek, organizacja przekazywania informacji dla mediów, inne sposoby dystrybucji informacji).
- e) **Organizację ewakuacji z obszarów zagrożonych.** W tym załączniku należy wskazać podmioty odpowiedzialne za ewakuację, tryb podejmowania decyzji o ewakuacji, określić problemy, które mogą wystąpić. W tej części planu należy także zawrzeć formularze, które będą wykorzystywane przy przeprowadzaniu ewakuacji. Należy także dokonać oceny krótko i długoterminowych skutków ewakuacji, zarówno w stosunku do obszaru i obiektów, z których prowadzona jest ewakuacja, jak i terenu i obiektów docelowych ewakuacji. Organizacja ewakuacji powinna być realizowana z uwzględnieniem wytycznych Szefa Obrony Cywilnej

Kraju w przedmiotowym zakresie. Ten element planu powinien zostać wykonany również w Systemie Informacji Przestrzennej GIS.

- f) **Organizację ratownictwa, opieki medycznej i pomocy społecznej oraz pomocy psychologicznej.** Ten element planu musi być powiązany z wojewódzkim planem działania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne opracowanym zgodnie z ustawą z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2013 r. poz. 757 z późn. zm.). Załącznik ten powinien zawierać ogólne zasady organizacji pomocy społecznej i pomocy psychologicznej wraz ze wskazaniem podmiotów uczestniczących w realizacji tych zadań oraz zasad i możliwości ich realizacji.
 - g) **Organizację ochrony przed zagrożeniami charakterystycznymi dla obszaru gminy,** która powinna być powiązana z planami postępowania awaryjnego szczegółowymi uregulowaniami dotyczącymi ochrony przed ww. zagrożeniami. Ta część planu musi być ściśle powiązana z katalogiem zagrożeń.
 - h) **Wykaz zawartych umów i porozumień** związanych z realizacją zadań zawartych w planie zarządzania kryzysowego, rozumianych jako porozumienia i umowy zawarte przez burmistrza/wójta.
 - i) **Zasady i tryb oceniania i dokumentowania szkód,** zawierające opis procedur i wykaz formularzy oraz zespołów wykorzystywanych przy szacowaniu strat i dokumentowaniu szkód.
 - j) **Procedury uruchamiania rezerw strategicznych** powinny odnosić się wyłącznie do zasad i trybu wnioskowania do Starosty/Wojewody o uruchomienie przedmiotowych rezerw.
 - k) **Wykaz infrastruktury ważnej dla lokalnej społeczności infrastruktury** znajdującej się na terenie gminy objętej planem zarządzania kryzysowego.
- 1) **Priorytety ochrony i odtwarzania ważnej dla lokalnej społeczności infrastruktury.**
- II. Plan należy opracować i przedłożyć do zatwierdzenia w terminie do dnia **30 czerwca 2014 r.**
 - III. Plan powinien być spójny z rozwiązaniami zawartymi w Powiatowym Planie Zarządzania Kryzysowego, Planem przygotowania podmiotów leczniczych na potrzeby obronne, Planem operacyjnym ochrony przed powodzią, Planem operacyjnym na wypadek zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny, Planem Ratowniczym Państwowej Straży Pożarnej, dokumentami organizacyjno-planistycznymi Zakładów Dużego Ryzyka tj. planami zewnętrznymi i wewnętrznymi, raportami bezpieczeństwa.
 - IV. Plan należy opracowywać przy współpracy z Wydziałem Porządku Publicznego, Bezpieczeństwa Obronności i Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Brzozowie, zwłaszcza w zakresie tworzenia części graficznej i bazodanowej planu w Systemie Informacji Przestrzennej GIS.
 - V. Plan powinien być podzielony na funkcjonalne, jasno oznaczone foldery z zastosowaniem systemu indeksów lub oznaczeń kolorystycznych.
 - VI. Do zatwierdzenia należy przedłożyć plan w wersji papierowej oraz w wersji elektronicznej w formie jednolitego pliku - dokumentu tekstowego (doc).
 - VII. **Działania i procedury** w planie powinny być opisywane w sposób możliwie najbardziej jasny (należy unikać używania skrótów i zwrotów żargonowych). W miarę możliwości, każda instrukcja, procedura czy aneks powinny być konstruowane według tego samego schematu.
 - VIII. Potwierdzeniem uzgodnienia planu z kierownikami jednostek organizacyjnych planowanych do wykorzystania przy realizacji przedsięwzięć określonych w planie powinny być: pieczęć na karcie uzgodnień oraz podpis złożony w obrębie tej pieczęci przez kierownika właściwej jednostki.
 - IX. Podmioty uczestniczące w realizacji zadań zawartych w planie zarządzania kryzysowego powinny zostać zobowiązane do bezzwłocznego sygnalizowania potrzeby dokonania zmian w planie. Zawartość planu powinna być modyfikowana pod wpływem m.in. wniosków z rzeczywistych sytuacji kryzysowych, ćwiczeń i szkoleń.